գողտրիկ երեսները կը շոյէր: Բայց տեսաւ նաեւ խեղճ աղջիկը, որ դայլայլած այս երկար նկարագիրն ըրած էր՝ շատ մը արտասուք թափելով, եւ ցուրտ չէր զգացած՝ հիմա կը դողար՝ կը սարսռէր, վասնզի դեռ ձմեռ էր եւ գարունը բաւական հեռի եւ արեւի ջերմութիւնը տկար. ուստի յորդորեց, որ երթայ տաքանայ: Ռշտունեաց Օրիորդը աչքերը սրբելով եւ կերպարանքին անտարբեր ձեւ մը տալով ելաւ հովանոցեն եւ արագութեամբ փոքրիկ դռնէ մը եւ նեղ սանդովսներէ անցնելով, գնաց վերին կանանոցին սենեակները՝ ծածկելու համար ամէն աչքէ իւր տխրութիւնը, որ միայն Ատոմ հայրիկին կրցաւ յայտնել:

Իսկ ծերը իւր անթափանց երեսով, որ իրեն բնական էր եւ իր տխուր կերպարանքով, որ աշխարհածանօթ էր, մտաւ եւ նստաւ, ուր Խաչեան Առաւեղեան, Թէոդորոս Վահեւունի, Շապուհ Ամատունի, Խոթէն Խորխոռունի, Գազրիկ Քաջբերունի, Վարազ Ներսէհ Երուանդունի եւ ուրիշ քանի մը զօրավարք Մարզպանին հետ կը խօսակցէին: Եւ բնականաբար իրենց ամէն վիճաբան ութիւնք Հայաստանի վրայ կը դառնային: Խօսակցութիւնը կ'երկարէր, ամէնքն իրենց կարծիքը կը յայտնէին, եւ ինչպէս միշտ ընկերութեանց մէջ կան մարդիկ, որ ամէնուն հաճոյանալու հնարք ունին եւ ոչ երբեք որոշ կարծիք, ինչպէս էր Խորխոռունեաց իշխանը, որ յանկարծ խօսքն ընդհատելով դարձաւ Ատոմի՝

— Զօրավար,— ըսաւ,— դուք ամենեւին կարծիք չէք յայտներ, ամէնուն փափագելի էր ձեր կարծիքն իմանալ, մանաւանդ որ այնչափ տարիներու փորձառութիւն ունիք:

— Իմ կարծիքս,— պատասխանեց ծերը առանց գլուխը շարժելու, առանց Խորխոռունուոյն երեսը նայելու, այս մարդն է, որ Մարզպան եւ զօրավար է Հայոց:— Եւ յանկարծ աչքերը վերցնելով եւ նայելով ամէնուն, նշմարելով ոմանց դէմքին վրայ հեգնական կերպ մը՝ ձայնը բարձրացուց.

— Ո՛չ այսպէս, հայոց իշխանք, ո՛չ, մենք նաեւ ունեցեր էինք Մարզպան եւ զօրավար, Սմբատ Բագրատունին, նա էլ զմեզ խորհուրդի կը ժողուէր, բայց մենք քիչ կը խոսէինք եւ շատ կը գործէինք: Եւ այն միայն կը գործէինք, որ մեզի կը հրամայէր, եւ ամէն բան կարգի կանոնի մէջ կը յաջողէր, եւ այն մարդը, որ ամէնքը բազմայաղթ կ'անուանէին, եւ արքայից արքան իւր գահույից սիւն կը համարէր եւ յիրաւի, վասնզի Սմբատայ մահուան են քիչ վերջը գահոյքն էլ ինկաւ, թագն էլ, այն մարդը կ'ըսէր մեզ թէ՝ մեր բոլոր յաջողութիւնք եւ յաղթութիւնք ձեր միակամ զինուորական կարգապահութեան եւ ձեր զօրավարին հնազանդութեան արդիւնքն են: Իմ այս մազերս պատերազմի